

— Добри Желѣзковъ — преди смъртъта си лежалъ толкова дълго време боленъ). Мустафа-Бей е билъ истински звѣръ въ обносите си спрямо мѣстните християни. Негови жертви не сѫ само Добри Желѣзковъ, Каракристовъ и останалите мастори — работници.

Следъ събарянето на стария Добревъ фабриченъ павилионъ, построенъ билъ най-първо зданието до Бармукъ (който изгорѣ презъ 1890 г., и следъ това бѣ наново направенъ. Следъ поставеното въ него водно колело (келево), бѣрзо едно следъ друго били направени и останалите павилиони. Точно не се знаѣтъ годините за строежа на зданията за бояджийница, туткаладжийница, за луксиране, жилище на бея съ лозето та сарай, джамията за работниците турци, хавуза и т. н. Личи си, че най-голѣмото здание, служащо за предене и тѣкане, е единъ отъ най-новите. Разправя се още какъ при освещаването му. *миралац* (полковникъ-управителъ на фабриката) качилъ едно арапче не стърчащия върху звѣнарницата на това здание знаменъ прѣть, и следъ това го осиновилъ.

Това здание е каменно съ грамадни размѣри — въ основитѣ е 100×1600 метра. То е триетажно и по голѣмина, въ турско е идѣло следъ зданието на Рилския мънастиръ Освенъ избата, въ която сѫ помѣстени трансмиситѣ отъ близкото келево съ 8 м. диаметъръ, въ всѣкой отъ трите етажа на зданието има по два пространни салони подпрѣни въ срѣдата презъ 3 м. съ яки джбови стѣлбове. Салоните служатъ за подна часть на фабричните дараци, станове, чакръци, складове за вълна и т. н. Задъ главната входна врата се намира при-дверие съ стѣлби за етажите, водящи до покрива и стърчащата надъ него звѣнарница. Отъ страни въ дѣсно на *келевото* е построена дългачена сушилна за вълната, която се пере тамъ. Това здание днесъ е обѣрнато въ Дѣржавенъ затворъ.

Зданието, гдето се помѣщавала управата на фабриката е внушителна постройка, лежаща върху главния фабриченъ входъ съ лѣво и дѣсно крила, служащи за канцелария и жилища на членовете отъ бившето фабрично индустрено дружество. Въ горния етажъ се намира голѣмъ приеменъ салонъ и много други по-малки стаи, нагласено за турска мобилировка. Зданието днесъ е полуусъборено.

Джамията е здраво здание — построено всрѣдъ самия фабриченъ дворъ. Презъ окупацията викалото ѝ било събрано, а отъ тогава нататъкъ тя е служила за складъ на готова фабрична стока.

На най-личното място въ двора, къмъ хълма, се намира полуусрутеното жилище на управителя-миралай. Той е доста ръскошна триетажна паянтина постройка, нагодена за всички изисквания на хaremския животъ.